

Πρωτοβουλίες Πολιτών (e-petition)

Γραπτό Υπόμνημα προς την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως για τα σχέδια νόμου «Ο περί Πρωτοβουλίας των Πολιτών Νόμος του 2017» και «Ο περί της Κοινοβουλευτικής Νομοθετικής Πρωτοβουλίας Πολιτών (Διαδικασία, Όροι και Προϋποθέσεις Υποβολής) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2016»

Ο μη κερδοσκοπικός, μη κυβερνητικός οργανισμός Oxygeno χαιρετίζει την προσπάθεια θεσμοθέτησης ενός ακόμη νομοθετικού εργαλείου προς ενίσχυση της περεταίρω συμμετοχικότητας, όπως το νομοσχέδιο ρύθμισης της δραστηριότητας του lobbying και η διαδικασία για βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημόσιων διαβουλεύσεων. Έχουμε την πεποίθηση πως κάθε τέτοιο εργαλείο δεν πρέπει να δημιουργεί πρόσθετο βάρος στα διοικητικά όργανα του κράτους αλλά να ασκεί θετική πίεση εκεί και όπου υπάρχει αδυναμία.

Συνεδρία Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως

Ο Οργανισμός μας παρευρέθηκε στη συνεδρία της Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, ημερομηνίας 06/07/2022, στη διάρκεια της οποίας εξετάστηκαν τα σχέδια νόμου με τίτλο «Ο περί Πρωτοβουλίας των Πολιτών Νόμος του 2017» και «Ο περί της Κοινοβουλευτικής Νομοθετικής Πρωτοβουλίας Πολιτών (Διαδικασία, Όροι και Προϋποθέσεις Υποβολής) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2016», σκοπός των οποίων είναι:

(α) η θέσπιση των διαδικασιών και κανόνων λειτουργίας του θεσμού της πρωτοβουλίας των πολιτών με βάση τον οποίο παρέχεται ευχέρεια στους πολίτες της Δημοκρατίας να υποβάλλουν αίτημα προς την Κυβέρνηση για να αναλάβει δράση σε συγκεκριμένους τομείς της αρμοδιότητας της συμπεριλαμβανομένης της υποβολής νομοσχεδίου ή άλλης πρότασης για νομοθετική ρύθμιση και παράλληλα ρυθμίζει την υποχρέωση της Κυβέρνησης να εξετάζει τέτοιο αίτημα στην περίπτωση που υποστηρίζεται από ικανό αριθμό πολιτών και

(β) η θέσπιση νομοθεσίας με την οποία εισάγεται ο θεσμός της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας.

Ο Οργανισμός μας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής από τους Βουλευτές/Βουλευτρίες, κυβερνητικά στελέχη, άμεσα εμπλεκόμενους φορείς και αφού εξέτασε παρεμφερή ευρωπαϊκά, βρετανικά και σκανδιναβικά μοντέλα, προχώρησε στη σύνταξη του παρόντος Γραπτού Υπομνήματος, σκοπός του οποίου είναι η εισήγηση ορισμένων τροπολογιών.

Προτεινόμενες τροπολογίες

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά το νομοσχέδιο «Ο περί Πρωτοβουλίας των Πολιτών Νόμος του 2017», ο Οργανισμός μας προτείνει τις εξής τροπολογίες:

A. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 6 (1) του νομοσχεδίου, ώστε να καθοριστεί συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο δεκαπέντε (15) ημερών εντός του οποίου ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Πρωτοβουλιών Πολιτών συγκαλεί συνεδρία από την ημερομηνία υποβολής πρωτοβουλίας πολιτών.

Επεξήγηση: Με την προτεινόμενη τροπολογία επιδιώκεται η διαγραφή τις αοριστολογικής φράσης «το συντομότερο δυνατό» και ο καθορισμός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου για σκοπούς διαφάνειας και αποφυγής τις όποιες γραφειοκρατικής κωλυσιεργίας.

B. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 6 (10) του νομοσχεδίου, με την προσθήκη της εξής επιφύλαξης: «Νοείται ότι, τα συνοπτικά πρακτικά των εργασιών κάθε συνεδρίασης όπου καταγράφονται οι αποφάσεις της Επιτροπής, δημοσιοποιούνται εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία λήψης της απόφασης, στον επίσημο διαδικτυακό τόπο στον οποίο υποβάλλονται οι πρωτοβουλίες πολιτών.»

Επεξήγηση: Με την προτεινόμενη τροπολογία επιδιώκεται η ενίσχυση της διαφάνειας στις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων της Επιτροπής Διαχείρισης Πρωτοβουλιών Πολιτών.

Γ. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 8 (1) του νομοσχεδίου, με την προσθήκη της εξής υποπαραγράφου: «(ε) Διαχειρίζεται τα επίσημα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που αφορούν στις πρωτοβουλίες πολιτών, στα οποία αναρτάται ενημερωτικό υλικό καθώς και πρωτοβουλίες πολιτών οι οποίες έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης Πρωτοβουλιών Πολιτών και βρίσκονται στο στάδιο συγκέντρωσης ηλεκτρονικών δηλώσεων υποστήριξης.»

Επεξήγηση: Με την προτεινόμενη τροπολογία επιδιώκεται η διάχυση της πληροφόρησης στο ευρύτερο κοινό, με σκοπό την αύξηση της συμμετοχικότητας και κατ' επέκταση της αποτελεσματικότητας της εν λόγω δράσης.

Δ. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 10 (3) του νομοσχεδίου, ώστε ο αριθμός των διοργανωτών που απαιτείται για συγκρότηση επιτροπής πολιτών να καθοριστεί στα τουλάχιστον πέντε (5) άτομα.

Επεξήγηση: Με την προτεινόμενη τροπολογία επιδιώκεται η διασφάλιση της συμμετοχικότητας στις πρωτοβουλίες πολιτών, καθότι άτομα/ομάδες ατόμων που αντιμετωπίζουν τους όποιους ειδικούς περιορισμούς (ΑμεΑ, κάτοικοι ακριτικών περιοχών κ.α.), θα μπορούν να συγκροτήσουν ευκολότερα μία πιο μικρή επιτροπή πολιτών. Επιπρόσθετα, παρεμφερείς ευρωπαϊκές δράσεις όπως τα [Έργα Αλληλεγγύης](#), έχουν ως προαπαιτούμενο υλοποίησης τη συγκρότηση ομάδας πέντε (5) ατόμων.

E. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 11 (2) του νομοσχεδίου, ώστε οι πληροφορίες που υποβάλλονται, δυνάμει του εδαφίου (1), να υποβάλλονται στην ελληνική ή αγγλική ή και τουρκική γλώσσα.

Επεξήγηση: Με την προτεινόμενη τροπολογία επιδιώκεται η συμπερίληψη και της τουρκικής γλώσσας. Οι [Πρωτοβουλίες Πολιτών](#) αποτελούν υπόδειγμα ευρωπαϊκής πολιτικής το οποίο έχει ως προαπαιτούμενο την συγκέντρωση τουλάχιστον 1 εκατομμυρίου υπογραφών, σε τουλάχιστον 7 χώρες της ΕΕ. Η επιφύλαξη συμμετοχής τουλάχιστον 7 χωρών προάγει τον υπερεθνικό χαρακτήρα της Ένωση, ενώ παράλληλα καλλιεργεί κουλτούρα συνεργασίας και σύμπραξης μεταξύ των χωρών μελών. Η προσθήκη της τουρκικής γλώσσας και κατ' επέκταση ο μη αποκλεισμός της, αναμένεται να λειτουργήσει ως εν δυνάμει μέτρο οικοδόμησης εμπιστοσύνης που να επιτρέψει την συνεργασία μεταξύ των δύο κοινοτήτων και τη σύμπραξή τους σε μία κοινή πρωτοβουλία.

Ζ. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 11 (3) του νομοσχεδίου, ως ακολούθως: «Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή των πληροφοριών που ορίζονται στο εδάφιο (1), η Επιτροπή Εξέτασης Πρωτοβουλιών Πολιτών εξετάζει κατά πόσο πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:».

Επεξήγηση: Με την προτεινόμενη τροπολογία επιδιώκεται η αλλαγή της προθεσμίας εξέτασης από ένα (1) μήνα σε δεκαπέντε (15) μέρες. Επιπρόσθετα, προτείνεται η διαγραφή της οδηγίας «από την παραλαβή των πληροφοριών» με την πιο εμπειριστατωμένη «από την υποβολή των πληροφοριών».

Η. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 15 (1) του νομοσχεδίου, ώστε ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός δηλώσεων υποστήριξης που να επιτρέπει την εξέταση προτεινόμενης πρωτοβουλίας να ανέρχεται στις πέντε χιλιάδες πεντακόσιες (5.500).

Επεξήγηση: Με την προτεινόμενη τροπολογία επιδιώκεται ο καθορισμός ενός πιο ρεαλιστικού και αντικειμενικού ελάχιστου απαιτούμενου αριθμού δηλώσεων υποστήριξης. Ειδικότερα, κατά τις τρεις τελευταίες βουλευτικές εκλογές, ο μέσος όρος του εκλογικού μέτρου πρώτης κατανομής επί ολόκληρης της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας ήταν 6.628 ([Βουλευτικές Εκλογές 2011- 7.224](#), [Βουλευτικές Εκλογές 2016- 6.274](#), [Βουλευτικές Εκλογές 2021- 6.387](#)). Επιπρόσθετα, ο μέσος όρος του ελάχιστου αριθμού δηλώσεων υποστήριξης της Κύπρου για [Ευρωπαϊκές Πρωτοβουλίες Πολιτών](#) είναι 4.365. Ως εκ τούτου, προτείνεται η θεσμοθέτηση του μέσου όρου των δύο αυτών παραμέτρων, ο οποίος ανέρχεται στις 5.496. Εντούτοις, η εξής παράμετρος πρέπει να τύχει ελέγχου κατά τη διάρκεια εφαρμογής της εν λόγω νομοθεσίας και αναπροσαρμογής, εφόσον χρειαστεί, στα κοινωνικά δεδομένα της Κύπρου.

Θ. Γίνεται εισήγηση για διαγραφή του άρθρου 15 (2).

Επεξήγηση: Με την προτεινόμενη τροπολογία επιδιώκεται η διασφάλιση της δημοκρατίας, της αξιοκρατίας και του αλληλοελέγχου μεταξύ των εξουσιών.

Ι. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 16 (3) του νομοσχεδίου, με την προσθήκη της εξής επιφύλαξης: «Νοείται ότι, σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια της επαλήθευσης των δηλώσεων υποστήριξης που συγκεντρώθηκαν, ανιχνευθούν μη έγκυρες δηλώσεις υποστήριξης που να επιφέρουν τη μη εξασφάλιση του ελάχιστου απαιτούμενου αριθμού, δίδεται παράταση μίας (1) βδομάδας προς τους διοργανωτές για να εξασφαλίσουν τις απαραίτητες δηλώσεις υποστήριξης. Εάν αυτό δεν καταστεί εφικτό, η προώθηση της πρωτοβουλίας απορρίπτεται.».

Επεξήγηση: Με την προτεινόμενη τροπολογία επιδιώκεται η αποφυγή τις όποιες ασάφειας σε περίπτωση που επισυμβεί το πιο πάνω.

Κ. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση της επιφύλαξης του άρθρου 17 (1) του νομοσχεδίου, ως εξής: «Νοείται ότι, το αρμόδιο υπουργείο, διοικητικό όργανο ή αρχή, υποχρεούται, εντός ενός (1) μήνα από την ημερομηνία ενημέρωσής του/της από τον Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου για πρωτοβουλία πολιτών που εμπίπτει στις αρμοδιότητές του/της, να καλέσει τους διοργανωτές της πρωτοβουλίας πολιτών για να ακούσει τις απόψεις τους και ακολούθως όπως προβεί σε όλες τις ενέργειες που κρίνει σκόπιμες.».

Επεξήγηση: Με την προτεινόμενη τροπολογία επιδιώκεται η διαφύλαξη του δικαιώματος των διοργανωτών να συνομιλήσουν με το αρμόδιο υπουργείο, διοικητικό όργανο ή αρχή και να ακουστούν οι απόψεις τους. Σημειώνεται ότι, για της [Ευρωπαϊκές Πρωτοβουλίες Πολιτών](#), αν η πρωτοβουλία πληροί όλες τις προϋποθέσεις, οι διοργανωτές πραγματοποιούν συνάντηση με αρμόδια όργανα της ΕΕ εντός ενός μήνα.

Σε ό,τι αφορά την πρόταση νόμου «**Ο περί της Κοινοβουλευτικής Νομοθετικής Πρωτοβουλίας Πολιτών (Διαδικασία, Όροι και Προϋποθέσεις Υποβολής) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2016**» ο Οργανισμός μας προτείνει όπως η εν λόγω πρόταση νόμου αποσυρθεί και πρόνοιες τις συγχωνευθούν με το πιο πάνω νομοσχέδιο.

Ειδικότερα, γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 17 (1) του νομοσχεδίου ως εξής: «Ο Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου ενημερώνει την κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμόδια αρχή και ακολούθως προωθεί την πρωτοβουλία πολιτών στο αρμόδιο υπουργείο ή διοικητικό όργανο ή αρχή, καθώς και στη Βουλή των Αντιπροσώπων για παραπομπή αυτής στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή:».

Επεξήγηση: Με την προτεινόμενη τροπολογία επιδιώκεται η συγχώνευση των βασικών προνοιών της πιο πάνω πρότασης νόμου στο υπό αναφορά νομοσχέδιο. Η συνένωση των δύο σχεδίων νόμου αναμένεται να συμβάλει στη βέλτιστη νομοθετική εφαρμογή του θεσμού της Πρωτοβουλίας Πολιτών. Νοείται ότι, οφείλουν να γίνουν οι συνακόλουθες νομοθετικές διορθώσεις στα λοιπά άρθρα του νομοσχεδίου.

Με εκτίμηση,

Δρ. Νικόλας Κυριακίδης,

Αντιπρόεδρος, Oxygono

Γιώργος Ησαΐα,

Εκτελεστικός Λειτουργός, Oxygono

